

////////////////////////////////////

ACTIEPLAN ZUIVEL

2016-2020

////////////////////////////////////

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Bedrijfseconomie en -boekhouding op het melkveebedrijf.....	2
1.1	Fast Feed from Europe	2
1.2	Kratos (gesubsidieerde bedrijfsadvisering)	2
1.3	Demoproject routeplanner melkvee	3
1.4	Kennisdeling door interactie tussen landbouwers	3
2	Europees beleid.....	3
2.1	Evaluatie van het Europees zuivelpakket	3
2.2	Ondersteuning bij de opstart van producentenorganisaties	4
2.3	Interventiesysteem actualiseren	4
2.4	Sancties terugdringen	4
3	Ketenwerking en interprofessionele afspraken uitdiepen.....	5
3.1	Behandeling in interprofessioneel overleg	5
3.2	Samenwerkingsprotocol tussen gewesten rond producenten- en brancheorganisaties	5
4	Transparantie bevorderen.....	6
4.1	Gerichte informatie via nieuwsbrieven	6
4.2	Bekendmaking van prijsbepalende elementen of melkprijs aan begin van de maand	6
5	Waardecreatie	7
5.1	Nationaal logo voor AA melk	7
5.2	Mogelijkheden FOOD PILOT nog beter benutten	7
5.3	Biozuivelproductie bevorderen	8
6	Promotie.....	8
6.1	Extra promotiecampagnes derde landen	8
6.2	Nadruk op lokaal karakter van melk bij promotie	8
6.3	Hervorming schoolmelkprogramma	9
7	Zuiveltransport.....	9
7.1	Investeringssteun voor duurzame transportinvesteringen	9

////////////////////////////////////

De drie visiedagen over de toekomst van de Vlaamse zuivelsector die Vlaams minister Joke Schauvliege organiseerde, zijn afgelopen. Ze vonden plaats op 29 mei, 6 juli en 20 november 2015. Er werd gediscussieerd over een aantal belangrijke topics voor de hele keten, namelijk over de bedrijfseconomische toestand van de melkveebedrijven, de mogelijke marktstrategieën en de ketenwerking. De aangehaalde knelpunten en potentiële verbeterpunten werden geconsolideerd in een actieplan met een twintigtal grotere en kleinere acties. Alle acties worden van 2016 tot 2020 verder concreetiseerd en uitgevoerd.

1 BEDRIJFSECONOMIE EN -BOEKHOUDING OP HET MELKVEEBEDRIJF

Knelpunten

Tijdens de visiedagen kwam een tekort aan bedrijfseconomische kennis op vele Vlaamse melkveebedrijven naar voren. Kengetallen moeten meer gebruikt worden om de bedrijfsprestaties op het eigen bedrijf te vergelijken en te bespreken met sectorgenoten. Daarnaast is er nood aan een gerichte begeleiding bij investeringen op melkveebedrijven.

Acties

1.1 FAST FEED FROM EUROPE

Het project “Fast Feed from Europe” wordt opgestart. Hierbij kunnen melkveehouders met liquiditeitsproblemen een persoonlijke ondernemersfoto inclusief kasplanning voor de volgende 12 maanden bekomen, wordt een stappenplan voor reorganisatie gemaakt en kan een overzicht van mogelijk te activeren sociale rechten worden verkregen. (<http://www.fastfeedfromeurope.be>) De minister maakt hiervoor 500.000 euro vrij.

Timing: Inschrijven kan tot 1 juni 2016.

Verantwoordelijke: vzw Boeren op een Kruispunt.

1.2 KRATOS (GESUBSIDIEERDE BEDRIJFSADVISING)

Via Kratos wordt gesubsidieerd advies aangeboden en is er specifieke aandacht voor de uitwerking van een ondernemingsplan. De adviesverlener analyseert de bedrijfscijfers, waaronder zowel de technische aspecten als de economische kengetallen.

Timing: 2016 - 2020

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij

1.3 DEMOPROJECT ROUTEPLANNER MELKVEE

Om een grote groep melkveehouders te bereiken, wordt het demoproject “routeplanner melkvee” gesubsidieerd ter waarde van 100.000 euro. Binnen dit project wordt een informaticaprogramma ontwikkeld dat het bedrijfseconomische inzicht van de melkveehouder vergroot. Verder worden infosessies georganiseerd met tal van publicaties.

Timing: 2016

Verantwoordelijke: Inagro

1.4 KENNISDELING DOOR INTERACTIE TUSSEN LANDBOUWERS

De vergelijking van ieders bedrijfsresultaten binnen een groep melkveehouders kan een grote meerwaarde zijn en een bron van nieuwe kennis voor de deelnemers. De organisatie van korte vormingen die kennisdeling beogen, worden financieel ondersteund.

Timing: 2016 - 2020

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij

2 EUROPEES BELEID

Knelpunten

Naar aanleiding van de recente hervorming van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid verloor de melkveehouderij een deel van de voormalige steun. Tijdens de visiedagen werd de niet-compensatie van deze verliezen aangekaart. Hierbij werd herhaaldelijk gemeld dat het huidige interventiesysteem bij lage melkprices niet meer actueel is.

De Europese ondersteuning van de melkveehouders is gekoppeld aan de strikte naleving van een pakket randvoorwaarden. Jaar na jaar stijgt het aandeel van de steun dat niet toegekend kan worden, vooral wegens anomalieën op het vlak van de identificatie en registratie van rundvee. Deze tendens moet gekeerd worden.

Acties

2.1 EVALUATIE VAN HET EUROPEES ZUIVELPAKKET

De resultaten van de discussies op de visiedagen over het functioneren van producenten- en brancheorganisaties, worden opgenomen in de evaluatie van het Europese zuivelpakket in 2016. Met deze evaluatie wil de Europese Unie het huidige zuivelpakket performanter maken. Vlaanderen zal onder andere vragen om de retailsector mee op te nemen in het pakket, om meer financiële middelen

uit te trekken voor de werking van producentenorganisaties, om producenten- en brancheorganisaties een duidelijke rol te laten spelen op crisismomenten.

Timing: bespreking op EU-niveau in het najaar van 2016

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij

2.2 ONDERSTEUNING BIJ DE OPSTART VAN PRODUCENTENORGANISATIES

Opstartende producentenorganisaties kunnen gedurende maximaal 5 jaar steun ontvangen om hun werking uit te bouwen en te faciliteren. Dit is een forfaitaire steun op basis van de omzet van de opstartende producentenorganisatie. Een eerste oproep startende producentenorganisaties is gepland in het voorjaar van 2016.

Timing: 2016 - 2020

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij

2.3 INTERVENTIESYSTEEM ACTUALISEREN

Het systeem van Europese interventie, waarbij in crisisperiodes melkpoeder en boter tijdelijk worden opgekocht, is al een tijd lang ongewijzigd. De referentieprijs waaronder deze zuivelproducten worden opgekocht, vormt een rigide drempel en houdt geen rekening met de stijgende inputkosten, inflatie, enzovoort. Het is meer opportuun om het interventiesysteem te hervormen, waarbij een zuivelproduct uit de markt opgekocht wordt op basis van een inkomensmarge. Een inkomensmarge is immers veel essentiëler dan een absolute prijs.

Timing: discussies GLB post 2020, start +/- 2018

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij, Isabelle Magnus

2.4 SANCTIES TERUGDRINGEN

De sanctioneringen voor vergissingen en fouten die gemaakt worden bij de identificatie en registratie van runderen, lopen op tot +/- 2 miljoen euro per jaar. Vaak gaat het om fouten of onoplettendheden die hadden kunnen vermeden worden. Daarom worden acties ondernomen om deze fouten terug te dringen.

Timing: 2016

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij in samenwerking met sector

////////////////////////////////////

3 KETENWERKING EN INTERPROFESSIONELE AFSPRAKEN UITDIEPEN

Knelpunten

De zuivelketen kent een goed werkend interprofessioneel overleg. Tijdens de visiedagen kwamen echter punten aan bod waarover een grondige discussie binnen het interprofessioneel overleg aan de orde is. Daarnaast is er potentieel voor de oprichting van een nationale brancheorganisatie in de zuivelsector, waarbinnen het interprofessioneel overleg kan worden geïntegreerd.

Acties

3.1 BEHANDELING IN INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

De zuivelsector bevindt zich in een sterk veranderende omgeving. Tijdens de visiedagen kwamen enkele gemaakte afspraken uit het interprofessioneel overleg aan bod, waarvoor opnieuw in discussie moet getreden worden. Langs de andere zijde is het ook nuttig om de afspraken verder uit te breiden. Het gaat onder meer over:

- ▶ De nood aan dialoog tussen producent en afnemer zodat vraag en aanbod beter kunnen afgestemd worden;
- ▶ De rol van producentenorganisaties bij onderhandelingen met eventueel meerdere afnemers;
- ▶ De zoektocht naar een opportuun risicobeheerbeleid voor de zuivelsector door analyse van diverse systemen zoals bv. margin protection systeem (VS), contracten, termijnmarkten ... vanuit de sector;
- ▶ De mogelijkheden rond de vorming van een brancheorganisatie onderzoeken.

Timing: 2016-2018

Verantwoordelijke: Interprofessioneel overleg, Departement Landbouw en Visserij kan faciliteren

3.2 SAMENWERKINGSPROTOCOL TUSSEN GEWESTEN ROND PRODUCENTEN- EN BRANCHEORGANISATIES

Er is een duidelijke nood aan een intergewestelijk samenwerkingsprotocol met betrekking tot de erkenning van producenten- en brancheorganisaties in de verschillende gewesten en hoe er moet omgegaan worden met het bindend maken van regels.

Timing: 2016 - 2017

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij

4 TRANSPARANTIE BEVORDEREN

Knelpunten

Er blijkt een tekort aan kennis te zijn over de prijsvorming, handel, gemiddelde marges, ... Een analyse leert echter dat er al enorm veel info beschikbaar is via de websites <http://lv.vlaanderen.be/nl/landbouwbeleid/landbouwbeleid-europese-unie> en http://ec.europa.eu/agriculture/milk-market-observatory/index_en.htm. Daarnaast krijgt de zuivelsector op Vlaams niveau elk kwartaal een update van de zuivelbarometer, waarbij de marges op een gemiddeld Vlaams melkveebedrijf gemonitord worden <http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/sectoren/de-vlaamse-zuivelbarometer> .

Het probleem lijkt dus eerder bij de doorstroming van de info te liggen.

Daarnaast is er de vraag aan de producentenzijde om bij aanvang van de maand de melkprijs te kennen of ten minste kennis te hebben van de prijsbepalende elementen van de zuivelverwerker.

Acties

4.1 GERICHTE INFORMATIE VIA NIEUWSBRIEVEN

Aangezien er veel informatie beschikbaar is, maar deze informatie niet steeds tot bij de stakeholder geraakt, zullen nieuwsbrieven via een uitgebreide contactendatabank worden verstuurd.

Timing: 2016

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij

4.2 BEKENDMAKING VAN PRIJSBEPALENDE ELEMENTEN OF MELKPRIJS AAN BEGIN VAN DE MAAND

Om de transparantie over de uitbetaalde melkprijs te bevorderen en op die manier het melkaanbod meer te kunnen sturen in functie van de uitbetaalde prijs, zal het interprofessioneel overleg onderzoeken wat de voor- en nadelen zijn van een vroegere bekendmaking van de melkprijs en/of een transparantie in de melkprijsbepalende elementen.

Timing: 2016-2018

Verantwoordelijke: Interprofessioneel overleg, Departement Landbouw en Visserij kan faciliteren

5 WAARDECREATIE

Knelpunten

Innovatie en goede marketingtechnieken dragen bij tot grotere marges, die de hele keten ten goede komen. De vraag naar biologische zuivelproducten is veel groter dan het aanbod van onze Vlaamse bodem.

Acties

5.1 NATIONAAL LOGO VOOR AA MELK

Op dit ogenblik heeft de AA melk in Vlaanderen een Vlaams logo. Gelet op de verwevenheid van productie en verwerking over de regionale grenzen heen, is er vraag naar het gebruik van een Belgisch logo voor AA melk. De consument hecht veel waarde aan dit logo en daarom kent deze productie- en verwerkingswijze een opmars.

Om te kunnen werken met een nationaal logo, zullen de regionale wetgevingen op elkaar afgestemd moeten worden en zal er een samenwerkingsprotocol tussen de gewesten uitgewerkt worden voor de opvolging van de kwaliteitseisen die gepaard gaan met dit logo.

Timing: 2016-2017

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij

5.2 MOGELIJKHEDEN FOOD PILOT NOG BETER BENUTTEN

De behoeftes van de zuivelbedrijven nog beter afstemmen op de mogelijkheden die er zijn binnen de Food Pilot van ILVO. Hiervoor zal BCZ de zuivelbedrijven bevragen. Aan de andere zijde zal ook ILVO nog gerichter communiceren rond de mogelijkheden van hun FOOD PILOT.

Timing: 2016

Verantwoordelijke: De Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie en het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek.

5.3 BIOZUIVELPRODUCTIE BEVORDEREN

Biologische zuivel heeft in Vlaanderen nog heel veel kansen om te groeien. Bij infomomenten zullen de pro's en contra's belicht worden, om zo mogelijk meer melkveehouders tot overschakeling aan te zetten. Het project bio zoekt boer zet hier ook verder op in <http://www.biozoektboer.be/>.

Timing: 2016 - 2018

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij, landbouworganisaties

6 PROMOTIE

Knelpunten

De vraag naar zuivelproducten vanuit China is momenteel laag omwille van de economische recessie. Daarnaast zijn de gevolgen van de Russische importban nog duidelijk voelbaar. Er is dus een duidelijke nood om nieuwe markten te exploreren.

Daarnaast kan het voor de binnenlandse markt nuttig zijn om meer te focussen op het lokale karakter van het product.

Bij de kinderen en jeugd maakt zuivel deel uit van hun gezonde voeding. Een vernieuwd en geüpdatet schoolmelkprogramma moet meer scholen stimuleren om deel te nemen aan het schoolprogramma melk, groenten en fruit.

Acties

6.1 EXTRA PROMOTIECAMPAGNES DERDE LANDEN

Er is een extra promotiecampagne naar aanleiding van de Russische boycot. Hierbij kunnen 'Integrale Kwaliteitszorg Melk' en de duurzaamheidsmonitor gevaloriseerd worden bij buitenlandse handel. De uitvoering van deze extra promotiecampagnes ligt in handen van VLAM.

Daarnaast wordt participatie aan het nieuwe EU-boterpromotieproject overwogen.

Timing: huidig programma tot 2017 en nieuw programma start in voorjaar 2016

Verantwoordelijke: "Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing" (VLAM), sectorgroep zuivel

6.2 NADRUK OP LOKAAL KARAKTER VAN MELK BIJ PROMOTIE

Onderzoeken binnen de sectorgroep van VLAM het benadrukken van het lokaal karakter van melkproduct, evenals het bij binnenlandse promotiecampagnes benadrukken dat de financiering door producenten zelf gebeurd, wenselijk is.

////////////////////////////////////

Timing: 2016

Verantwoordelijke: VLAM sectorgroep zuivel

6.3 HERVORMING SCHOOLMELKPROGRAMMA

Jaar na jaar hebben scholen afgehaakt omwille van de administratieve lasten van het schoolmelkprogramma. Sinds december 2015 is er een nieuw Europees kader voor dit programma (start schooljaar 2017-2018), dat nu verder wordt geconcretiseerd.

Timing: 2016 - 2017

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij in samenwerking met VLAM

7 ZUIVELTRANSPORT

De zuivelsector wordt gekenmerkt door veel transporten omwille van de beperkte bewaarbaarheid van verse melk bij de producent.

Acties

7.1 Investeringssteun VOOR DUURZAME TRANSPORTINVESTERINGEN

Voor alle sectoren samen wordt 1.000.000 euro vrijgemaakt voor gerichte investeringen ter compensatie van de kilometerheffing. Het gaat hier om investeringen die de duurzaamheid van het transport bevorderen (bv. kilometertrackers). Hierbij zullen subsidiëringsmechanismen uitgewerkt worden.

Timing: 2016 - 2020

Verantwoordelijke: Departement Landbouw en Visserij

Algemene informatie en verdere info:

Isabelle Magnus | T 02/552.79.51 | @ Isabelle.Magnus@lv.vlaanderen.be